

Riigiraamatukogu

Rahvusraamatukogu eelkäija Riigiraamatukogu loodi Eesti Vabariigi Ajutise Valitsuse määrusega 21. detsembril 1918. aastal. Tema raamatuvara põhituumikuks sai umbes 2000 Eestimaa Kubermanguvalitsusele kuulunud köidet, millest enamiku moodustas juriidiline kirjandus kubermanguvalitsuse kantselei käsikogust. Peale kantselei koguti mitmesugust kirjavara kubermanguvalitsuse ametkondadest.

Riigiraamatukogule oli ette nähtud sundeksemplar. Raamatukogu täienes ka ostude teel, lisaks uudiskirjandusele muretseti vanemat kirjavara ning koguni terveid kogusid eraisikutelt.

Riigiraamatukogu kasutasid eelkõige Eesti valitsus, riigikogu ja riigiasutused.

Sõjaeelse 20 aasta jooksul kasvas Riigiraamatukogu üle 60000 köitega teaduslikuks raamatukoguks. Raamatuvarade seas oli umbes 500-köiteline kogu 16.–18. sajandi trükiseid.

Need Riigiraamatukogu vanimad trükised on deponeeritud harulduste kogusse, kus neist moodustati eraldi kogu. Sisult on nn. lossikogu ühtlane, sisaldades põhiliselt *Juridicat* ja *Balticat*. Domineerib saksa keel, kuid küllaltki palju on ka venekeelseid trükiseid, eriti õiguskirjandust. Eestikeelseid raamatuid on mõnikümmend, mainida võiks piibli esitrükki. Omanikumärgid raamatutes näitavad, et küllaltki suur osa lossikogu rariteete on pärit kohalike aadlisuguvõsade raamatukogudest. Oma nime või vapi on raamatuis jäädvustanud Maydellid, Tollid, Ungern-Sternbergid jt. tuntud perekonnad. Mõned seadusandlikud väljaanded 18. sajandist ning 19. sajandi algusest kannavad aga Eestimaa Kubermanguvalitsuse templit või sissekirjutust.